

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Literatura Galega e Estudos Socioculturais		Código	613G02032
Titulación	Grao en Galego e Portugués: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento	Galego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	Fernandez Perez-Sanjulian, Carme		Correo electrónico	carme.fernandez.perez-sanjulian@udc.es
Profesorado			Correo electrónico	
Web				
Descrición xeral	Estudo da literatura galega desde a perspectiva dos estudos de xénero, sistémicos, identitarios, emerxentes etc.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A4	Ter un dominio instrumental avanzado oral e escrito da lingua galega.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A21	Dominar a gramática da lingua galega.
A23	Coñecer a situación sociolingüística da lingua galega.
A27	Coñecer a evolución histórica externa e interna da lingua galega.
A29	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B9	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/a e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe	
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación

1. Recoñecer as características específicas da situación sociolingüística e da lexislación básica que atinxe á lingua galega.	A2	B1	C1
2. Coñecer a evolución da lexislación lingüística cara ao galego.	A4	B3	C3
3. Contextualizar os textos xerados a respecto desta cuestión.	A9	B5	C4
4. Avaliar o impacto e os resultados da lexislación sobre a situación sociolingüística do galego e sobre o proceso de institucionalización do idioma.	A11	B6	C6
5. Coñecer a problemática da linguaxe administrativa.	A21	B7	C7
	A23	B8	C8
	A27	B9	
	A29	B10	

Contidos	
Temas	Subtemas
1.- Literatura e ideoloxía	1.1. Literatura, ideoloxía e política: aproximación ao estudo dos temas, métodos e problemas da crítica sociolóxica. 1.2. Orixe e desenvolvemento histórico dos estudos culturais: actualidade e pertinencia metodolóxica en espazos non hexemónicos. 1.3. A especificidade da literatura galega nun contexto de recuperación histórica da identidade colectiva. 1.4. Aproximación a textos literarios galegos desde a perspectiva sociolóxica.
2.- Literatura e teorías sistémicas	2.1. A idea de tradición literaria: continuidade e ruptura 2.2. Campo literario e campo do poder. A teoría dos polisistemas 2.3. Planificación da cultura e mercado. 2.4. Aproximación a textos literarios galegos desde a perspectiva sistémica.
3.- Literatura e estudos de xénero	3.1. O concepto de xénero e as achegas metodolóxicas dos estudos feministas. 3.2. Crítica literaria e crítica feminista 3.3. Debates contemporáneos: feminismos e postfeminismos. Xéneros e identidades. Teoría queer. 3.4. Aproximación a textos literarios galegos desde a perspectiva de xénero
4.- Literatura e identidade nacional	4.1. Aproximación ao estudo dos temas, métodos e problemas da crítica poscolonial. 4.2.- A configuración literaria da nación a) O repertorio temático identitario. b) A construción da imaxe do "outro" c) As voces subalternas d) A contraescrita 4.3. Aproximación a textos literarios galegos desde a perspectiva identitaria

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	1	8	9
Presentación oral	1	1.5	2.5
Análise de fontes documentais	10	30	40
Lecturas	3	12	15
Proba mixta	1	5	6
Discusión dirixida	4	0	4
Sesión maxistral	14	21	35
Atención personalizada	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Consiste na elaboración dun traballo final obrigatorio que terá o formato dun breve ensaio. Este consistirá na redacción dun comentario persoal e orixinal sobre un aspecto relacionado cun punto do programa, ou outro que sexa aceptado previamente pola profesora. O traballo terá que ir acompañado da bibliografía correspondente.
Presentación oral	Exposición oral, na aula, en que cada estudante debe explicar a metodoloxía, desenvolvemento e resultados da pesquisa realizada no seu "Traballo tutelado" de modo claro e dinámico.
Análise de fontes documentais	Como actividade derivada das sesións maxistras, o alumnado terá que analizar textos (teóricos ou de creación) ou outro tipo de materiais (filmes, hipertextos, etc) . Isto implicará un traballo previo que requirirá un esforzo na actividade non presencial.
Lecturas	Será preciso realizar para cada sesión e nos prazos determinados unha serie de lecturas básicas, así como as necesarias para a realización dos traballos.
Proba mixta	Proba escrita que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. Combinará actividades de carácter ensaístico con outras de análise, recoñecemento de textos, fontes, etc.
Discusión dirixida	Ao longo de varias das sesións do curso, desenvolveranse discusións, moderadas pola profesora, sobre algún dos aspectos do temario. Para poder participar axeitadamente, será imprescindible ter realizado as lecturas previas definidas para cada sesión.
Sesión maxistral	Nas sesións docentes presentaranse os contidos teóricos da materia en combinación con preguntas dirixidas aos estudantes e propostas de exercicios prácticos. Para cada sesión, o alumnado terá que facer unha serie de lecturas obrigatorias que serán comentadas posteriormente na aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Através destas metodoloxías avaliarase a evolución individual de cada alumno ou alumna, de maneira que en calquera momento se podan activar mecanismos compensatorios ou de consolidación de coñecementos ou destrezas. Á beira do labor de titorización realizado no horario de atendimento marcado pola profesora responsábel da materia, a atención personalizada estará dirixida fundamentalmente para o apoio á realización do "Traballo tutelado". De maneira xeral, cada estudante asistirá, polo menos, a unha sesión de atendimento previa á exposición do traballo.

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	O alumnado terá que analizar na clase textos (teóricos ou literarios) ou outro tipo de materiais (filmes, hipertextos, etc). Isto implicará un traballo previo que requirirá un esforzo na actividade non presencial.	10
Sesión maxistral	Avaliarase a asistencia, participación e actitude do alumnado nas aulas teóricas.	10
Traballos tutelados	O traballo final obrigatorio consistirá na elaboración dun comentario persoal e orixinal sobre un aspecto relacionado cun punto do programa. Valorarase fundamentalmente a profundidade e o rigor da pesquisa, a clareza expositiva e a calidade expresiva. Este traballo deberá ser entregado na semana seguinte ao remate das aulas.	30
Presentación oral	O alumnado terá que realizar na clase unha presentación do desenvolvemento e resultados da pesquisa realizada no "Traballo tutelado".	10
Proba mixta	Para superar a materia será obrigatorio obter o aprobado nesta proba	30

Discusión dirixida	Avaliarase a participación activa nas sesións prácticas dedicadas á posta en común de cuestións e problemas previamente plantexados pola profesora. Para poder participar axeitadamente, será imprescindible ter realizado as lecturas previas definidas para cada sesión.	10
--------------------	--	----

Observacións avaliación

Para superar a materia, o alumnado deberá conseguir unha cualificación igual ou superior a 5 puntos no conxunto de actividades que compoñen a avaliación. Ao mesmo tempo, na proba mixta deberá obter un mínimo de 4 puntos sobre 10 como requisito imprescindible para poder sumar o resto dos elementos avaliábeis.

O alumnado terá que entregar os traballos e actividades no prazo fixado. Asemade, todas as actividades deberán cumprir unhas exixencias mínimas de corrección lingüística (ortografía, puntuación, concordancia, ausencia de reiteracións, precisión léxica, rexistro formal...). As deficiencias lingüístico-expositivas poderán ser penalizadas na cualificación.

Na segunda oportunidade, en xullo, o alumnado será avaliado cos mesmos criterios e coas mesmas porcentaxes que na oportunidade anterior.

Os/as alumnos/as que teñan matrícula a tempo parcial e/ou dispensa académica deberán realizar os mesmos traballos e probas que os estudantes con matrícula ordinaria. A presentación oral do traballo realizarase nunha sesión de tutoría persoal. A data e hora de realización destas sesións poderán ser concertadas a través do correo electrónico.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - López, A. / Adán, Carme (1996). "Tecendo filosofía con fíos de feminismo", en Aula Castelao de Filosofía (comp.): Filosofía e xénero: 3-15. Vigo: Xerais - Cochón Otero, I. / Rábade Paredes, M^a do C. (2004). "A crítica no campo literario. Teorías literarias e identidades emerxentes", en Casas, A. (coord.): Elementos de crítica literaria: 161-204. Vigo: Xerais - Salinas Portugal, Francisco (2006). "A literatura galega e os contornos da identidade" en Tavares Maleval, Mª A. / Salinas Portugal, F. (org.): Estudos Galego-Brasileiros 2: 349-365. A Coruña: Servizo de publicacións da Universidade da Coruña - Rodríguez Sánchez, Francisco (1993). "Opresión e violéncia na realidade colonial: papel crucial de A Esmorga (1959)", en Eduardo Blanco-Amor. O desacougo da nación negada: 129-144. Vilaboa-Pontevedra: Ed. do Cumio - Rodríguez Sánchez, Francisco (1988). "Método e obxectivos" en Análise sociolóxica da obra de Rosalía de Castro, 15-28. Vigo: AS-PG - Figueroa, Antón (2001). "Nación, Literatura, autonomía" en Nación, Literatura, Identidade. Comunicación literaria e campos sociais en Galicia. Vigo: Xerais - Blanco, Carmen (2006). "O adeus a Capliso na odisea oteriana Arredor de si" e "Pimpinela, o amor e o poder". Vigo: Xerais - Blanco, Carmen (1998). Blanco, C. "Parodia e destrución xenérica en A Esmorga de Blanco Amor", en Kremer, D. (ed.): Homenaxe a Ramón Lorenzo, I: 333-343. Vigo: Galaxia - González Fernández, Helena (2005). "Literatura galega de mulleres: unha visión sistémica" en Elas e o paraugas totalizador: 39-81. Vigo: Xerais - Moure, Teresa (2012). "Literatura galega, literatura queer", en Queer-emos un mundo novo. Sobre cápsulas, xéneros e falsas clasificacións. Vigo: Galaxia - Cabo Aseguinolaza, Fernando / Rábade Paredes, M^a do Cebreiro (2006). "Objetivismo y antiobjetivismo: la crisis de la literariedad", en Manual de Teoría de la Literatura: 89-105. Madrid: Castalia
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías